

Monumentnummer*: 513387

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 23 november 1999
Kadaster deel/nr 82745/85

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Haarlem	Haarlem	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Haarlem	Centrum (10)

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Haarlem	D			8749

Omschrijving**

Inleiding

In 1888 ontworpen en in 1889-1890 gebouwd GERECHTSGEBOUW. Het gerechtsgebouw, dat onderdeel uitmaakt van de gevelwand aan de oostzijde van de Jansstraat, werd ontworpen door de architect W.C. Metzelaar, die in die tijd als 'ingenieur-architect der gevangenissen en gerechtsgebouwen' in dienst was bij de Rijksgebouwendienst. De bouw van het complex werd uitgevoerd door de aannemer C. Eijsvogel uit Aarlanderveen.

Het in de trant van de neorenaissance gebouwde gerechtsgebouw, dat momenteel de arrondissementsrechtbank huisvest, werd in de periode 1983-1987 grondig verbouwd. Bij deze verbouwing bleef alleen de oorspronkelijke gevel staan en werd daarachter nieuwbouw gerealiseerd.

N.B. De bescherming richt zich uitsluitend op de voorgevel van het pand Jansstraat 81.

Omschrijving

Het in de gevelwand aan de oostzijde van de Jansstraat gelegen gerechtsgebouw bestaat uit een souterrain, bel-etage, verdieping en kapverdieping en wordt gedekt door een afgeknot schilddak met grijze Hollandse pannen. De voorgevel van het pand is opgetrokken

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

in rode baksteen op een gebosseerde plint van hardsteen ter hoogte van het souterrain. De voorgevel is in drie traveeën geleed waarbij de vijf vensterassen brede middentravee enigszins terugwijkend is gelegen. Elke travee bezit boven de houten kroonlijst een kleine dakkapel met houten fronton. De voorgevel is versierd met detailleringen van zandsteen, zoals cordonlijsten, speklagen en hoekstenen. De kroonlijst wordt ondersteund door zandstenen consoles. Rondom de houten vaste vensters bevinden zich eveneens detailleringen van zandsteen, zoals de sluitstenen in de strekken boven de vensters en de Dorische vierkante zuiltjes die als middenas van de vensters fungeren. Ter hoogte van het souterrain zijn deze zuiltjes tussen de vensters van hardsteen. Tussen het souterrain en de bel-etage en tussen de bel-etage en de verdieping bevindt zich een horizontale band die is gevuld met sierwerk van gekleurde baksteen en zandsteen.

De entree van het gerechtsgebouw ligt in het midden van de terugwijkende middentravee en wordt gevormd door een hardstenen bordes met ter weerszijden daarvan een hardstenen trap die leidt naar de houten dubbele deur ter hoogte van de bel-etage. Het bordes wordt afgesloten door een door zandstenen pilasters cq. zuilen ondersteund zandstenen balkon met balustrade. In het fries langs de voorzijde van het rijk geornamenteerde balkon staat in een natuurstenen belettering te lezen "Justitia".

De hardstenen leuningens langs de dubbele trap eindigen aan de straatzijde beide in een blokvormige versiering met op top daarvan een in hardsteen uitgehouwen kroon. In de blokvorm zelf is rondom het wapen van Nederland uitgehouwen. In de leuningbeëindiging van de linkertrap bevinden zich in de kopse kant de initialen van de architect: 'WCM' (W.C. Metzelaar). Onder het bordes bevindt zich een, enigszins gewijzigde, entree tot het souterrain.

Waardering

Overwegend gaaf bewaarde voorgevel van aan het eind van de 19de eeuw in neorenaissance trant gebouwd gerechtsgebouw, van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde, de cultuurhistorische waarde als zijnde een justitiegebouw alsmede binnen het oeuvre van W.C. Metzelaar, die als architect in dienst was van justitie; tevens van belang vanwege de beeldbepalende ligging in de gevelwand langs de oostzijde van de Jansstraat.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Gerechtsgebouw(E)

Functie

Gerechtsgebouw(EX3)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument